

Medisch generalistische zorg
in de regio

Voortgangsrapportage Medisch generalistische zorg in de regio

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Erasmus University Rotterdam
Making Minds Matter

Aanleiding en achtergrond programma

WOZO

Vergrijzing, toename van complexere zorgvragen en het groeiend personeelstekort vragen om een andere organisatie van zorg en ondersteuning. De overheid heeft in het programma WOZO (Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen) actielijnen beschreven om de gewenste beweging richting de toekomst te realiseren. In actielijn 3, passende Wlz-zorg, ondersteunt het programma Medisch generalistische zorg (MGZ) in de regio, regio's bij deze transitie.

Medisch generalistische zorg in de regio

MGZ in de regio draagt bij aan (een versnelling van) toekomstige organisatie van regionale, domeinoverstijgende medische zorg en behandeling die 24/7 beschikbaar is voor kwetsbare ouderen en mensen met een beperking, ongeacht waar zij wonen. We ondersteunen regionale initiatieven met het vinden en ontwikkelen van organisatie- en domeinoverstijgende, innovatieve oplossingen en het realiseren van (domeinoverstijgende) samenwerking.

Meer informatie

Bekijk alle ervaringen, tips en praktische kennis over het programma Medisch generalistische zorg in de regio op onze website:

[Bezoek vilans.nl/mgz >](https://vilans.nl/mgz)

Programma-aanpak

Het programma MGZ in de regio faciliteert versnelling door ondersteuning te bieden op vraagstukken rondom strategie en implementatie. Samen met zorgprofessionals en medisch behandelaren brengen we in kaart wat nodig is voor het zetten van de volgende stap naar een toekomstbestendige medische zorg in de regio. Er wordt gewerkt in 3 pijlers:

1. Kennis toepassen in ondersteuningstrajecten

Ons ervaren ondersteuningsteam helpt bij realisatie van (domeinoverstijgende) samenwerking rondom medisch generalistische zorg in regio's. Ondersteuning kan zowel op het gebied van implementatie als strategie. De opdrachtgever of eigenaar van het project in de regio is daarbij leidend en kan een ondersteuningsvraag indienen. Deze kan door een ondersteuner in een (aantal) gesprek(ken) worden beantwoord of er kan aanleiding zijn voor een intensiever ondersteuningstraject.

2. Onderzoek

MGZ in de regio combineert praktijkkennis met kennis uit wetenschappelijk onderzoek. Erasmus Universiteit Rotterdam identificeert door meerjarig wetenschappelijk (actie) onderzoek werkzame patronen (en barrières) bij regionalisering.

3. Kennisverspreiding

We delen alle kennis die we opdoen in het programma, zodat andere regio's hier inspiratie en handvatten uit kunnen halen en zelf aan de slag kunnen met de organisatie van medisch generalistische zorg. Kennis wordt gedeeld in de vorm van praktijkverhalen. Daarnaast organiseren we diverse bijeenkomsten, zoals leerkringen en netwerkbijeenkomsten. Hierbij ligt de nadruk op het laten zien van goede voorbeelden en samen leren.

Hoogtepunten

Op alle onderdelen van het programma is in de afgelopen periode (november 2022- november 2024) vooruitgang te zien. De voortgang wordt in deze rapportage weergegeven met de paarse pijlen, zoals deze hiernaast.

Bereik van 1 november 2023 t/m 31 oktober 2024

- Paginaweergaven MGZ-artikelen op vilans.nl: **29.145**
- Paginaweergaven MGZ-artikelen op kennispleingehandcaptensector.nl: **2.421**

Onderzoeken

- **6** lopende onderzoeken
- **4** afgeronde onderzoeken

Kennisproducten

40 kennisproducten op vilans.nl/mgz:

- **6** tools
- **34** praktijkvoorbeelden
- **1** [Vilans nieuwsbriefspecial](#) over MGZ

Ondersteuning

- **83** ondersteuningsvragen
- **59** lopende ondersteuningstrajecten
- **1** traject afgerond

Bijeenkomsten

- **6** bijeenkomsten
- met in totaal **422** deelnemers
- Eind 2024 staan er nog **2** bijeenkomsten gepland

Onderzoeken

In het programma MGZ in de regio voert de Erasmus Universiteit Rotterdam verschillende onderzoeken uit naar veelvoorkomende knelpunten bij het regionaal organiseren van de MGZ en hoe deze beslecht wordt door samenwerking op en tussen verschillende lagen van het zorgsysteem (zorgpraktijk, bestuur en beleid).

Lopende onderzoeken

- Onderzoek naar het werken met verpleegkundige triage op afstand in de gehandicaptenzorg.
- Onderzoek naar het tot stand komen van een huisartsenpraktijk voor bijzondere doelgroepen.
- Onderzoek naar proactieve zorgplanning bij ouderen met complexe problematiek in de thuissituatie.
- Onderzoek naar hoe regionale governance structuren georganiseerd moeten worden om regionale samenwerking te bestendigen.
- Onderzoek naar de ondersteuningsbehoeften bij het ontwikkelen van regionale zorgfaciliteiten in de MGZ.
- Onderzoek naar het ontwikkelen van nieuwe zorgfaciliteiten op het snijvlak van ouderenzorg, GGZ en GHZ.

Afgeronde onderzoeken

- Een onderzoek naar hoe de MGZ georganiseerd wordt in for-profit woonzorgvoorzieningen, en de implicaties die dit heeft voor de toegankelijkheid van zorg.
- Een onderzoek naar het transparant maken van de behandelingscomponent in de Wlz. Dit onderzoek laat zien dat de termen transparantie en behandeling verschillend worden ingevuld.
- Een onderzoek naar het ontwikkelen van financiële prestaties om regionale initiatieven in de MGZ mogelijk te maken. Dit laat verschillende werkende mechanismes zien om dergelijke regelruimte te genereren.
- Een inventarisatie van de stand van zaken in de MGZ in [2023](#) en [2024](#).

6
lopende
onderzoeken

4
afgeronde
onderzoeken

Kennisvragen

De kennisvragen die binnenkomen zijn gekoppeld aan het toekomstbestendig maken van de medisch generalistische zorg. De vragen zijn te verdelen in een aantal inhoudelijke thema's:

- Financiering
- Kleinschalige zorgorganisaties
- Stepped care
- Taakherschikking
- Gezamenlijke ANW-diensten
- Triage
- Gezamenlijk opleiden
- Technologie
- Bestuurlijke samenwerking

Een aantal voorbeeldvragen:

- 1 Hoe financier je de inzet van een specialist ouderengeneeskunde in de eerstelijns bij cliënten die geclusterd wonen?
- 2 Hoe werk je als kleinschalige zorgorganisatie samen met verschillende huisartsenpraktijken in de regio?
- 3 Hoe implementeer je een stepped care model, waarbij de verpleegkundig specialist een regierol krijgt?

6
kennis-
producten

Kennisdossiers en tools

In totaal zijn er 6 kennisproducten ontwikkeld:

Kennisproducten:

1. Infographic '**Anders organiseren van MGZ in de regio 2024**' over stand van zaken de medisch generalistische zorg in 2024

4. Handreiking samenwerking en taakherschikking ouderenzorg

2. Tips en oplossingen om aan de slag te gaan met stepped care

5. Focusgroepen kleinschalige zorg – Knelpunten in de medisch generalistische zorg

3. Implementatieplan digitale triage

6. Infographic '**Anders organiseren van MGZ in de regio 2023**' over stand van zaken medisch generalistische zorg in 2023

Online kennis verspreiden

Het programma MGZ in de regio is op 1 november 2022 gestart. De praktijkvoorbeelden, kennisproducten en andere content is verspreid via verschillende kanalen, zoals de websites waardigheidentrots.nl, vilans.nl/mgz en kennispleingehandicaptensector.nl, sociale media en een nieuwsbrieven. Hieronder het bereik en interessante trends en ontwikkelingen over de programmaperiode (totaal) en het afgelopen jaar (periode van 1 november 2023 tot en met 31 oktober 2024).

Top 3 meest bezochte pagina's

1. [Stepped care in opkomst: welke kansen biedt het?](#)
2. [Deze driehoek in de eerstelijns houdt de zorg beheersbaar](#)
3. [bouwen aan toekomstbestendige medisch generalistische zorg in de regio](#)

Top 3 LinkedIn-berichten

1. [Nieuwe rol verpleegkundig specialist, betere kwaliteit van zorg Reinaerde.](#) (> 20.000 impressies)
2. [Guus Jasper: 'Een goede samenwerking met de SO en arts VG is cruciaal, net als met een gedragswetenschapper en de verpleegkundig specialist'](#) (142 reacties/likes)
3. [Een andere rol voor de SO en veel meer zelfstandigheid voor de PA's, verpleegkundig specialisten en basisartsen.](#) (Bereik: 11.000 mensen)

Website

- Paginaweergaven: **43.051** (totaal) **34.143** (afgelopen jaar)
- Downloads: **534** (afgelopen jaar) **652** (totaal)

LinkedIn

- Bereik: **102.743** (totaal) **61.450** (afgelopen jaar)
- Views: **140.598** (totaal) **87.941** (afgelopen jaar)

Vilans nieuwsbriefspecial MGZ (oktober 2024)

- Verstuurd naar **25930** Vilans abonnees
- Geopend door **9827** abonnees

Leerkringen

Een van de manieren waarop MGZ in de regio opgehaalde kennis verspreidt, is via leerkringen. De leerkringen zijn online bijeenkomsten die periodiek georganiseerd worden voor iedereen die zich bezighoudt met medisch generalistische zorg.

In iedere leerkring staat een specifiek onderwerp rondom medisch generalistische zorg centraal. Tijdens deze bijeenkomst ligt de focus op het uitwisselen van ideeën, geleerde lessen en kennis, maar komen vaak ook relevante praktijkvoorbeelden aan bod. Bovendien worden meerdere leerkringen over eenzelfde onderwerp ingepland, zodat deelnemers de mogelijkheid krijgen om na een periode weer samen te komen en opnieuw ervaringen te delen.

Thema's:

- **Leerkring stepped care**

3 bijeenkomsten

- **Leerkring zorg op afstand**

2 bijeenkomsten (derde bijeenkomst op 12 november 2024, 35 aanmeldingen)

Totale impact van de vijf leerkringen in 2024

Ik ben van plan om de kennis uit deze bijeenkomst te gebruiken...

- Dit wil ik gaan proberen, en ik denk dat het ook gaat lukken.
- Dit wil ik proberen, maar ik weet niet of het ook gaat lukken.
- Dit deed ik al, de bijeenkomst heeft er niet voor gezorgd dat ik het vaker of anders ga doen.
- Dit ben ik niet van plan
- Geen van bovenstaande opties

Netwerkbijeenkomsten

We faciliteren ook het 'samen leren' door het verzamelen en verspreiden van resultaten van onderzoek van de Erasmus Universiteit Rotterdam én goede voorbeelden. Dit doen we middels on- en offline netwerkbijeenkomsten, waar we ook de ontmoeting organiseren om zo de beweging naar toekomstbestendige MGZ te stimuleren. Zo dragen wij bij aan het toekomstbestendig organiseren van medische zorg aan kwetsbare cliënten.

Impact netwerkbijeenkomsten MGZ in de regio

In bijgaande diagrammen zie je dat er in de loop van de tijd meer deelnemers aangeven dat ze de gepresenteerde praktijkvoorbeelden en oplossingen zelf ook oppakken in de regio. Een goede ontwikkeling, omdat dit aangeeft dat er steeds meer zorgprofessionals aan het werk zijn op dit thema en zelf de beschikbare kennis inzetten.

Binnenkort:

- **Evenement:** Fysieke netwerkbijeenkomst (Jaarbeurs Utrecht)
- **Jaar:** 22 november 2024
- **Aantal inschrijvingen:** 375

Evenement:

- **Netwerkbijeenkomst**

22 september 2023 ('s-Hertogenbosch)

- **Online netwerkbijeenkomst**

18 april 2024 (via Zoom)

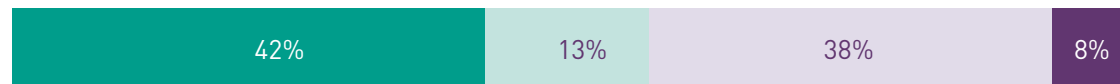
Impact netwerkbijeenkomst MGZ 2023

Ik ben van plan om de kennis uit deze bijeenkomst te gebruiken...

Impact online netwerkbijeenkomst MGZ 2024

Ik ben van plan om de kennis uit deze bijeenkomst te gebruiken...

- Dit wil ik gaan proberen, en ik denk dat het ook gaat lukken.
- Dit wil ik proberen, maar ik weet niet of het ook gaat lukken.
- Dit deed ik al, de bijeenkomst heeft er niet voor gezorgd dat ik het vaker of anders ga doen.
- Geen van bovenstaande opties

Ondersteuning – kennis toepassen

Adviseurs van het MGZ-ondersteuningsteam bieden op aanvraag van de regio of het samenwerkingsinitiatief ondersteuning bij het ontwerpen, implementeren en borgen van een oplossing voor de MGZ-vraagstukken in de regio. Zij denken mee over de strategie en implementatie van de gewenste oplossing en de scenario's die tot deze oplossing moeten leiden.

De regio/het samenwerkingsverband is daarbij altijd leidend. Zij zijn initiatiefnemer en stellen een eigen projectleider aan. De adviseurs van het ondersteuningsteam maken afspraken met de opdrachtgever over het doel en de aanpak van de ondersteuning. Hierbij kan van een groot scala aan mogelijkheden gebruik worden gemaakt, zoals procesbegeleiding, monitoring, ontwerpessies, scenario-ontwikkeling en analysemodellen

Het regionale MGZ-project komt in aanmerking voor ondersteuning als dit zich richt op de verbetering van de samenwerking tussen onder anderen de specialist ouderengeneeskunde, de huisarts en/of de arts verstandelijk gehandicapten. Ons ondersteuningsteam sluit aan bij de fase waarin het project zich bevindt en de ontwikkeling die daarbij gewenst is. We ondersteunen regio's die aan de start staan van werken aan de MGZ-opgaven, regio's waar MGZ-initiatieven lopen en extra ondersteuning

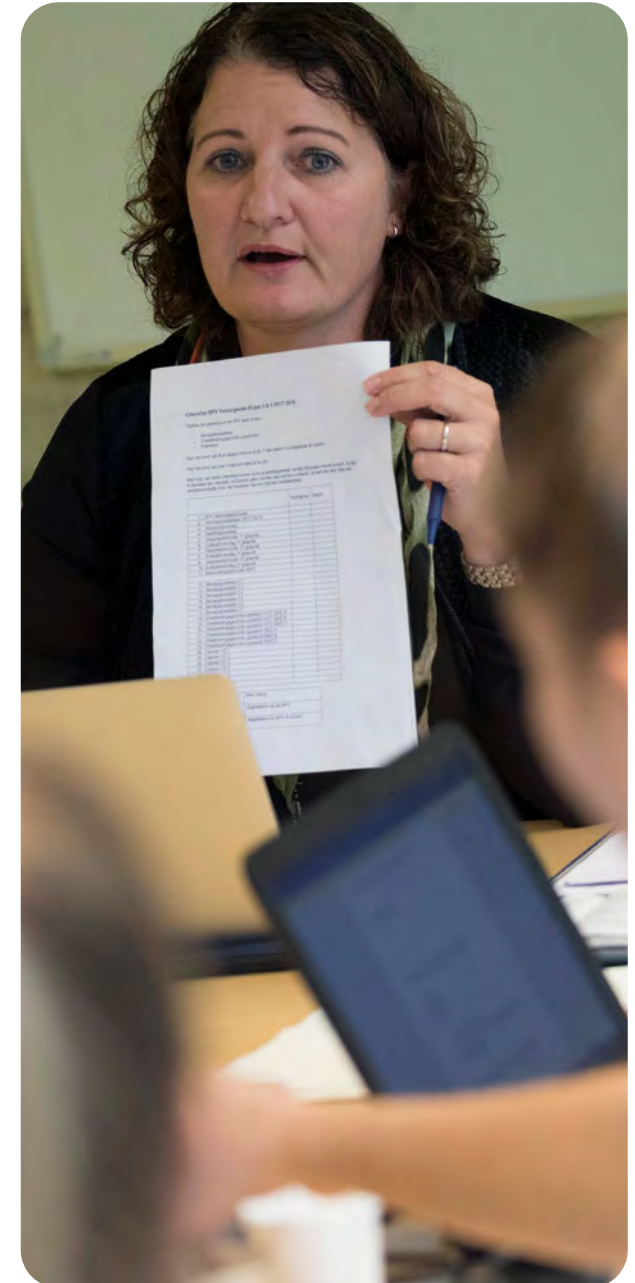
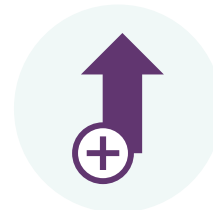
nodig is en regio's die op kop lopen en ondersteuning vragen bij opschaling en kennisdeling. De opdrachtgever of eigenaar van het project in de regio is daarbij leidend en kan een ondersteuningsvraag indienen. Deze kan door een ondersteuner in een (aantal) gesprek(ken) worden beantwoord of er kan aanleiding zijn voor een intensiever ondersteuningstraject.

Stijging afgelopen jaar in ondersteuningsvragen

- 59 lopende ondersteuningstrajecten (+39 nieuwe ondersteuningsaanvragen (+66%))
- 1 afgerond ondersteuningstraject

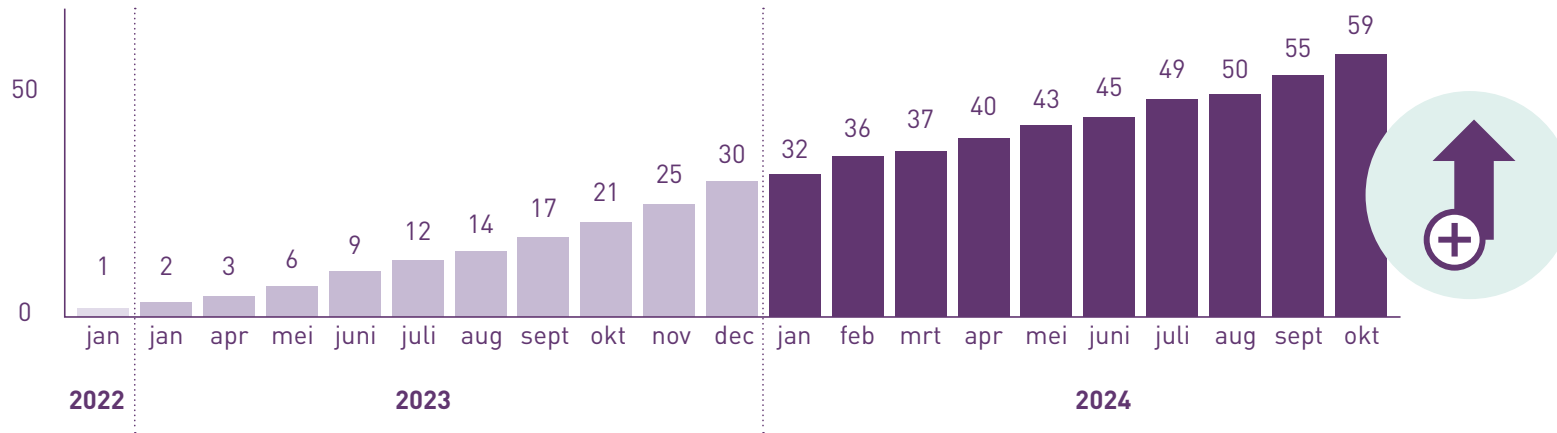
+39
nieuwe
ondersteunings-
aanvragen

59
lopende
ondersteunings-
trajecten

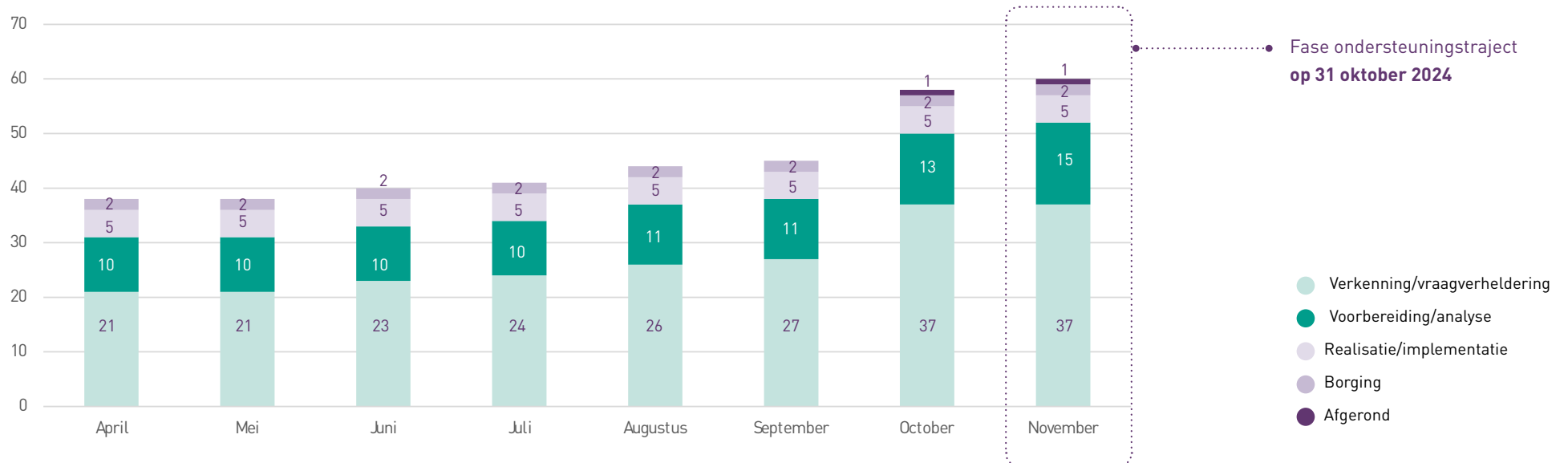

Ontwikkeling ondersteuningstrajecten MGZ

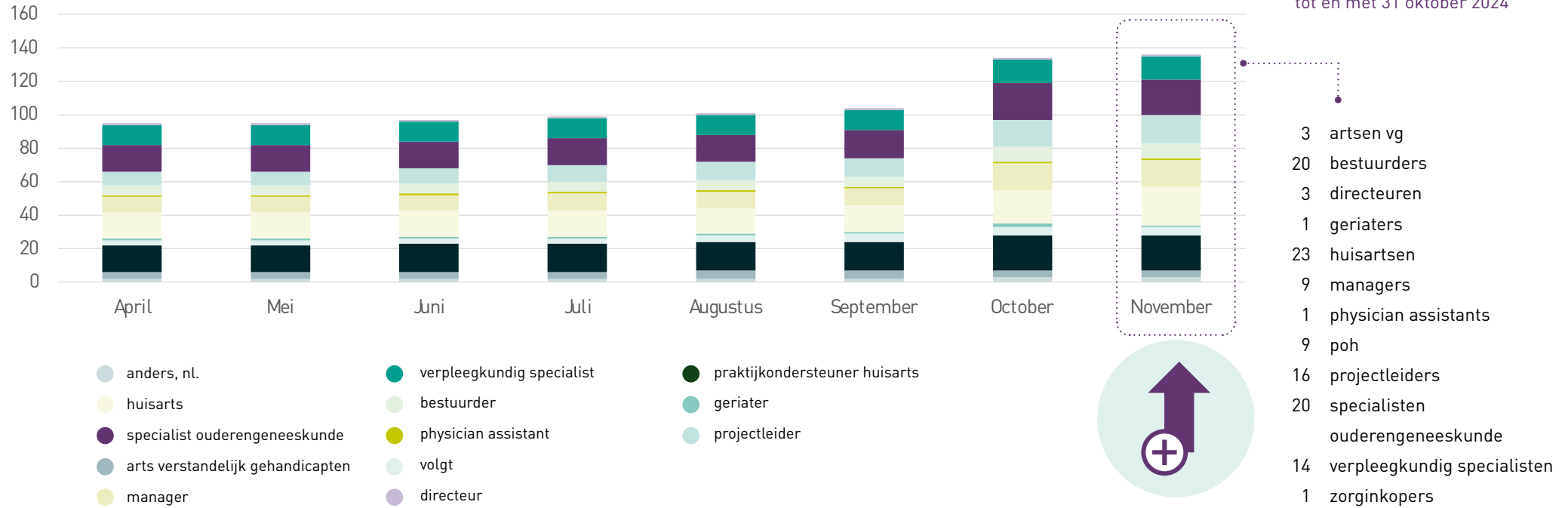
Aantal lopende trajecten

Fase ondersteuningstraject 2024

Betrokken professionals

Beschouwing

Het thema MGZ in de regio krijgt steeds meer prioriteit bij de verschillende regio's. Deels omdat de formatieproblemen en daarmee de urgentie steeds verder toenemen, maar ook omdat het programma afgelopen jaar meer bekendheid heeft gekregen. We zien dat een toenemend aantal regio's deelnemen aan de bijeenkomsten van MGZ in de regio en dat het aantal ondersteuningsvragen toeneemt.

Wat een positieve ontwikkeling is ten opzichte van vorig jaar is de verbinding met onze stakeholders en daarmee de doelgroepen zoals huisartsen, specialisten ouderengeneeskunde, artsen verstandelijk gehandicaptenzorg en verpleegkundig specialisten. Daarnaast krijgt MGZ meer prioriteit in beleid door onder andere het tekenen van het convenant MGZ. Deze factoren leiden tot een toename van de ondersteuningsvragen en het delen van kennis.

Wat valt op:

- **Beleidsontwikkeling als kans en als belemmering**
Door vele verschillende projecten die opgepakt worden, sneeuwt MGZ soms onder als prioriteit. Urgentie wordt niet altijd gevoeld op MGZ, maar wel op kwetsbare ouderen langer thuis bijvoorbeeld. De landelijke aandacht voor het thema versterking van de eerste lijn sluit hier goed op aan. Bovendien heeft door IZA regionalisering een boost gekregen.
- **Klein beginnen**
Initiatieven beginnen écht klein en niet altijd bij formele regionale tafels.
- **Niet alle regio's vragen ondersteuning**
Bijvoorbeeld omdat ze nog helemaal aan het begin staan óf omdat ze juist goed bezig zijn en onze hulp niet nodig hebben. Een aantal regio's geeft aan andere prioriteiten te hebben.

Vooruitblik 2025

Het afgelopen jaar hebben we veel aandacht gegeven aan het op de kaart zetten van het thema MGZ. Zo hebben we onder anderen gewerkt aan de bekendheid van het programma Medisch generalistische zorg in de regio. Komend jaar gaan we met alle opgedane kennis en ervaring aan de slag om het programma nog beter aan te laten sluiten op de behoeften uit de regio's. We kiezen ervoor om de ondersteuning vanuit het programma nog breder in te zetten. Zowel als sparringpartner bij ondersteuningsvragen die alleen een kortdurende of laag intensieve vraag hebben, als bij trajecten die een kartrekker/projectleider zoeken en een zeer intensieve ondersteuningsvraag hebben.

Daarnaast is inmiddels het convenant MGZ ondertekend en gaan we komend jaar in nauwe samenwerking met de zorgkantoren optrekken om te ondersteunen bij de implementatie hiervan.

Ten slotte gaan we ons nog verder verdiepen in enkele kennisthema's, omdat landelijke ontwikkelingen en vragen uit de regio die behoefte onderstrepen. Het gaat dan om thema's als het gebruik van AI, data en technologie, samenwerken om MGZ vragen te voorkomen met sterke wijkteams en burgerkracht en financieringsvraagstukken die een rol spelen bij samenwerken aan een sterke eerstelijns. Deze thema's komen onder andere terug in toekomstige bijeenkomsten en leerkringen.

Colofon

Verantwoordelijk voor uitgave

Vilans en Erasmus University Rotterdam

Projectsubsidie

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Onderdeel van programma/project

Medisch generalistische zorg in de regio

Auteurs

Renate Kuijsten, Josephine Ubbink, Brent Opmeer en Marloes Berkelaar

Redactie

Gerard Baas

Ontwerp

Marcom+design, Utrecht

Contact

mgzinderegio@vilans.nl

Publicatiedatum

november 2024

Disclaimer

Vilans streeft er samen met betrokkenen naar om gebruik te maken van juiste, actuele en beschikbare gegevens in publicaties. Ondanks onze zorgvuldigheid aanvaarden we daar geen aansprakelijkheid voor. Op onze publicaties is de [Creative Commons 4.0 licentie](#) van toepassing. Dit betekent dat je onze publicaties mag downloaden, verveelvoudigen en mag verwijzen wanneer de volgende voorwaarden gelden:

- Er sprake is van niet-commerciële doeleinden.
- Je beschrijft dat de publicatie van Vilans is, eventuele auteurs noemt en een URL of hyperlink naar de publicatie plaatst.
- Je de Creative Commons 4.0 licentie vermeldt, inclusief link.

Wil je een onderdeel gebruiken voor een eigen publicatie? Ook dat mag alleen voor niet-commerciële doeleinden en op voorwaarde dat je linkt naar de originele bron en je werk vervolgens onder dezelfde Creative Commons 4.0 licentie deelt. De Creative Commons CC BY-NC-SA 4.0 licentie is niet van toepassing op beeldmateriaal, content van derden en op onderdelen waar dit specifiek bij benoemd staat.

Programma: Medisch generalistische zorg in de regio

Het wordt steeds lastiger om artsen in te zetten in de ouderenzorg en de gehandicaptenzorg. De zorgvraag groeit en de aanwas van nieuwe artsen stagneert. De kwestie vraagt om een nieuwe benadering. Op verzoek van het ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ondersteunen Vilans en Erasmus Universiteit regio's bij het ontwikkelen van nieuwe wegen voor de medisch generalistische zorg (MGZ).

©Vilans
Churchillaan 11
3527 GV Utrecht
030 789 23 00
info@vilans.nl
www.vilans.nl